

פורים

ביום ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן... ותשם אסתר את מרדכי על בית המן

הקשה הגרי"ז סולובייציק מבריסק, דכיון שהמן היה מזרע עמלק, הרי הדין הוא שצריך לאבד גם ממונו, כדאיתא במכילתא (בשלח פ"ב) ומובא ברש"י (דברים יט, יט): 'תמחה את זכר עמלק' - מאיש ועד אשה מעולל ועד יונק משור ועד שה שלא יהא שם עמלק נזכר אפילו על הבהמה לומר בהמה זו משל עמלק היתה". א"כ היאך לקחה אסתר ומרדכי את בית המן, והרי חייבין לאבדו מן העולם שלא יאמרו בית זה של עמלק היה.

מיישב הגרי"ז, דכיון שהרג אחשוורוש את המן, והדין הוא שכל הרוגי מלכות נכסיהם שייך למלך, כמבואר בגמ' (סנהדרין מח, ב), א"כ כשהרגו את המן זכה אחשוורוש בביתו, ונמצא כשנתן אחשוורוש למרדכי את בית המן לא היה כבר משל עמלק, וזה דומה להא דאיתא בגמ' (גיטין לח, א) דעמון ומואב טהרו בסיחון, דע"י סיחון נטהרה ארץ עמון ומואב לישראל. וא"כ גם כאן לא חל מצות איבוד על בית המן, משום שזכה אחשוורוש בכל הנכסים. [מאורי המועדים]

רבי יום טוב ליפמן היילפרין אב"ד ביאליסטוק, כתב לפרש הטעם ששאל לא הרג את הבהמות של עמלק, משום שמצות מחיית עמלק היא - קודם להרוג את כל האומה העמלקית, ורק אחר כך צריך להרוג את הבהמות, אבל כל זמן שהעמלקים קיימים לא נצטוו עדיין להרוג את בהמתן ולהחרים את שללם, ולכן עצתו של שאול היתה, שהעם יזכה בשלל קודם שיהרגו את העמלקים, כי עדיין לא נתחייבו אז להרוג את הבהמות, ואחרי שכבר זכו בהן בהיתר ונעשו לממון ישראל, כבר אין חיוב להרגן אח"כ לאחר איבוד האומה העמלקית, שהרי מי שקנה בהמות מעמלק זמן רב קודם המלחמה אין חייב להרגו לאחר שעשו מלחמה בעמלק, כי כבר זכה בו ושלו הוא.

לפי"ז ביאר, דמה שלקחו מרדכי ואסתר את בית המן שהיה מזרע עמלק, משום שאז היו עדיין עמלקים בעולם, ולכן לא היו חייבים לאבד את ממונם, אולם אח"כ נלחמו היהודים בעמלקים שנשאר, וכמש"כ התרגום [אסתר ט, ו]: דבשושן הבירה הרגו היהודים ואיבדו חמש מאות איש, כולם היו שרי חיילות מזרעו של עמלק. ולאחר שגמרו להרוג את כל העמלקים כתוב "ובביזה לא שלחו את ידם", כי אז חל עליהם מצות איבוד הממון של עמלק, כי המצוה לאבד ממון עמלק היא רק לאחר שאיבדו את כל זרעו של עמלק.